

կորները խիստ թափանցիկ կ'ըլլան ու գոյնզգոյն, բայց շատ բարակ ալ ըլլալուն համար՝ այնչափ չեն դործածուիր՝ ինչպէս մէկալինը : Միսը շատ առողջարար ու զովացուցիչ է, մանաւանդ գէրեղած ատենը . զօրաւոր դեղ է բորի նման հիւանդութեանց դէմ, նաւորդներուն ալ շատ առողջարար, ու Լարոպայի մէջ քիչ գրտնուելուն համար ալ շատ յարգի է, մանաւանդ Նիգղիա, ուսկից նաւեր կ'երթան ինչուան հնդկաց ուկիանոսը՝ միայն աս կրիան բռնելու, ու կը բերեն ողջ ողջ ինտրա կը ծախեն ու մեծ վաստակ կ'ընեն :

Պատենակուռ ըսուած կրիան առջինին հասարակ տեսակէն քիչ մը աւելի մեծ է . սովորաբար երկու հարիւր լիպրէ կը կշռէ, թէպէտ երբեմն ինչուան չորսհարիւր լիպրէ ծանրութեամբն ալ գտնուած է կ'ըսեն : Նսոր կռնըկի պատեանն ալ տասուիրեք հատ մթնագոյն ոսկորէ է, բայց ասոր պատենին կտորները հաստ են, ու մէկալինին պէս քովէ քով շարուած ըլլալու տեղը՝ կղմինտրի շարուածքին նման իրարու վրայ շարուած են, ասոր համար պառնէնախառ ըսինք անուր : Նըջի տեսակ կրիային գտնուած տեղերն աս ալ կը գտնուի, ու երկուքին ալ կերակուրը նոյն է . թէպէտ ասոր հաւկիթն աղէկ է, բայց միսը չուտուիր . ասոր պատենին ոսկորներէն կը շինեն զանազան տուփեր և ուրիշ գործիքներ ու զարդեր :

Նովային կրիաներն որսալու համար այլեայլ կերպեր կան : Հնդկաց ծովերուն մէջ աս կերպս կը բանեցընեն . եքինէիս կամ նաւակալ ըսուած պզտիկ ձկան վրայ օղակ մը կը կապեն երկայն չուանի մը ծայրը, ու անանկ ծովուն մէջ կը ձգեն . ձուկը որպէս զի ճար մը գանէ ան չուանէն ազատելու, կ'երթայ կրիային փորը կը մանէ . իր վրայի թեփերը կրիային ներսի գին սաստիկ կը կոչին,

անանկ որ երբոր նաւակարները չուանը կը քաշեն՝ ձկան հետ մէկտեղ կըրիան ալ դուրս կուգայ : Նս կերպը թէպէտ զուարճալի է, բայց այնչափ չգործածուիր : Երբեմն ալ կէտ կամ պալէնա ըսուած ձկան պէս ծովուն երեսը լողալու ատենը ձանկեր ձգելով կը բռնեն ու դուրս կը քաշեն . բայց ամենէն աւելի դիւրին կերպը՝ կրիաներուն ցամաք ելած ատենը բռնելն է : Նս կրիաներուն էգերը հաւկիթ ձգելու համար երբեմն ինչուան վեց կամ եօթնհարիւր մղոն տեղ կը հեռանան ծովէն, ու աս ճամբորդութեանս մէջ իրենց համար աւազներուն մէջ լարուած չուանէ որոգայթներուն մէջ կ'իյնան : Նմենէն աւելի հոս դուրսած պատկերին մէջ երեւցած կերպովը լաւ կը յաջողի կրիային որսը, և պատկերը Վուպա կղզոյն աւազուտ ու անբնակ ծովափներէն մէկն է :

Որսորդները գիտնալով որ գարնան ատեն էգ կրիաները կ'երթան ցամաքը աւազներու մէջ հաւկիթնին թաղելու, որպէս զի դիւրութեամբ կարենան գործքերնին տեսնելու, պարզ ու լուսնկայ եղած գիշերներ կ'ընտրեն որսորդութիւննին ընելու : Նս պէս որ պատկերին մէջ ալ կը տեսնուի, որսորդները վրայ կը հասնին, կրիաները կռնըկի վրայ կը պառկեցընեն, որով անոնք որչափ ալ ուզեն տեղերնէն չեն կրնար խլրտելու . ետքը կը սկսին մէկիկ մէկիկ չուաններով կապել ու առ ի շեղ տախտակի մը վրայէն քաշքըշելով սայլերուն վրայ կը հանեն, և ողջ ողջ ինչուան հեռու երկիրներ կը տանին :

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Շրոգըն ծախէ, գընողըն վախէ,
Գործածողն ոչ ճանաչէ :

ՄԱՐՏԻ ՀԱՆԵԼՈՒԿՆ ԻՐ ԳԼՈՒԽ :